

OPCIÓ A

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

La reculada constant de les activitats agràries [als països desenvolupats] en relació amb la seva menor productivitat, i la seva inserció en una economia competitiva en què la producció s'orienta quasi totalment al mercat i no al manteniment de la família pagesa, ha suposat un abandonament generalitzat de les àrees rurals.

Juntament amb això, l'agricultura ha sofert una mutació tecnicoeconòmica que l'allunya completament dels sistemes tradicionals de conreu. La intensa capitalització que s'hi ha produït amb l'objectiu de millorar-ne la rendibilitat i permetre uns nivells de vida no gaire allunyats dels nivells urbans es reflecteix en la mecanització, la posada en marxa del regadiu, la millora de l'adobament, la selecció de llavors i espècies, l'ús massiu de productes químics, etc., la qual cosa ha incrementat notablement la dependència de la indústria que subministra aquests elements o transforma una part creixent de la producció, i ha integrat els dos sectors.

La progressiva especialització de conreus i el desenvolupament ramader es relacionen amb l'evolució de la demanda cap a béns de més qualitat i amb les condicions dels preus en el mercat nacional o internacional, fets que generen canvis relativament ràpids en el paisatge agrari. Una evolució semblant cap a unitats d'explotació cada vegada més grans, mitjançant reformes agràries, la promoció de cooperatives o el simple arrendament de les terres deixades pels emigrants, mostren la necessitat imperiosa d'adaptar-se a les condicions d'una economia industrialitzada per subsistir.

R. MÉNDEZ i F. MOLINERO, *Espacios y sociedades*, Barcelona, 1998

1. Resumiu les idees principals del text. [1 punt]
2. Expliqueu quins són els canvis més importants que s'han produït en l'activitat agrícola i com s'ha adaptat l'activitat agrícola a la demanda del mercat. [1,5 punts]
3. Exposeu les característiques de l'agricultura de mercat i de l'agricultura de subsistència. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Observeu la taula següent i responeu a les qüestions.

ENERGIES QUE CREIXEN MÉS A ESCALA MUNDIAL, 1995- 2002

Energia	Creixement anual
Solar fotovoltaica	30,9 %
Eòlica	30,7 %
Geotèrmica	3,1 %
Gas natural	2,4 %
Nuclear	2,2 %
Tèrmica de fuel	1,5 %
Tèrmica de carbó	0,7 %
Hidroelèctrica	0,5 %

Font: *Avui*, 8 de maig de 2004

1. Descriviu la informació que proporciona el quadre estadístic. [1 punt]
2. Esmenteu i comenteu dues diferències i dues semblances entre energies renovables i no renovables. Classifiqueu les diferents energies de la taula en aquests dos grups. [1,5 punts]
3. Exposeu els principals avantatges i inconvenients ambientals, econòmics, socials i polítics de l'energia eòlica i de l'energia nuclear. [2,5 punts]

OPCIÓ B

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Canviar el mapa polític de Catalunya no és una feina fàcil. Fa 170 anys que el país s'organitza mitjançant les províncies espanyoles, una organització forana i imposada pel ministre Javier de Burgos l'any 1833. L'organització comarcal de Pau Vila, d'abans de la Guerra Civil, ha perdurat fins als nostres temps i ha servit per donar resposta als municipis més petits. I aquest és un dels principals problemes de Catalunya: gairebé 1.000 municipis i un nucli desproporcionat de població: Barcelona.

Tenint en compte la macrocefàlia catalana, els enormes desequilibris territorials de població i les identitats culturals i els sentiments dels ciutadans, organitzar un nou mapa polític sempre ha significat una tasca ingent. Ja fa uns anys, però, la classe política es plantejava refer l'organització interna de Catalunya d'una manera més racional, responent a la realitat del territori i adoptant una fórmula genuïnament catalana: les vegueries. La descentralització, donar més serveis a la ciutadania i la poca definició dels consells comarcals, així com altres aspectes secundaris, han estat els objectes principals als quals respon el plantejament.

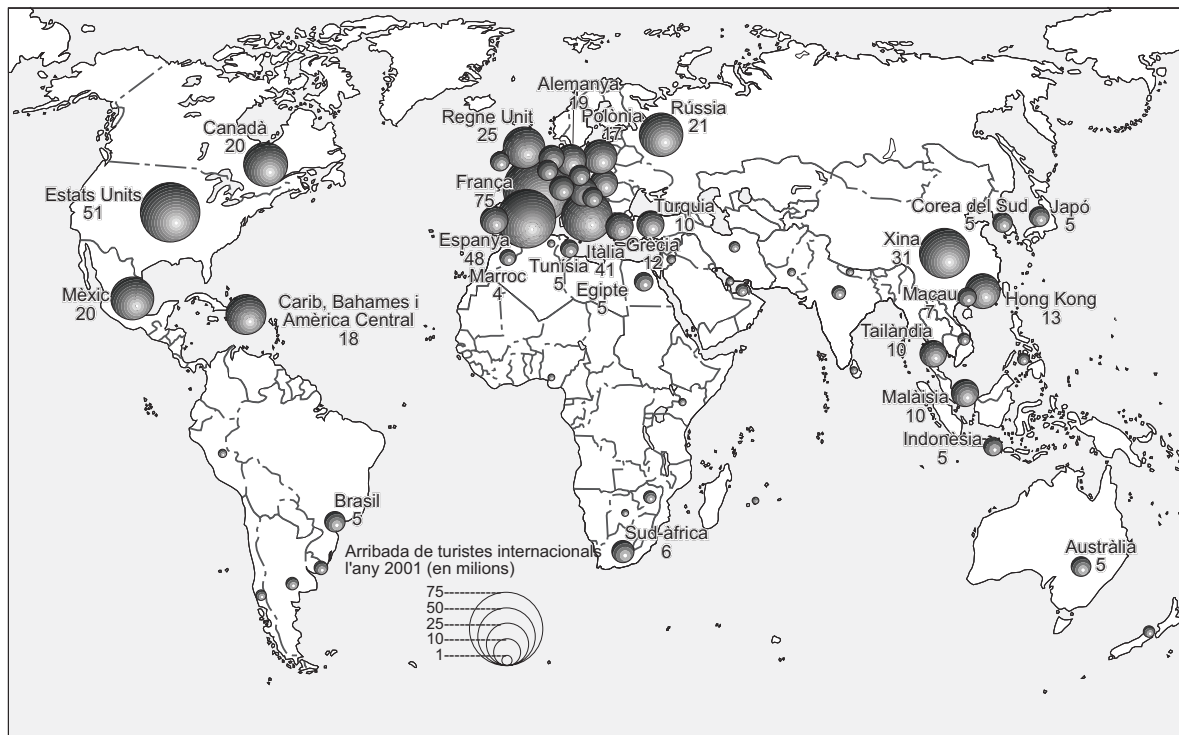
C. ARTIGUES, «Retorn a les vegueries», *Presència*, 2004

1. Resumiu les idees principals del text. [1 punt]
2. Segons l'actual divisió territorial, definiu *comarca* i *consell comarcal*, i indiqueu-ne la composició i les competències. ¿Quina altra divisió territorial de Catalunya es va aprovar el 1936? [1,5 punts]
3. Expliqueu els orígens, el procés cronològic de creació de l'actual divisió comarcal de Catalunya i indiqueu els criteris en què es va basar, les modificacions posteriors i les propostes de revisió. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

PRINCIPALS PAÏSOS DE DESTINACIÓ TURÍSTICA, 2001

Font: *El Atlas de Le Monde diplomatique*, 2003

1. Descriviu la informació que proporciona el mapa. [1 punt]
2. Definiu clarament els conceptes relacionats amb la indústria del turisme de *tour operators* i *overbooking*. [1,5 punts]
3. Expliqueu què és la indústria turística, quins són els països emissors i per què ho són, així com quines conseqüències econòmiques i quins impactes ambientals ocasiona la indústria turística en els països receptors. [2,5 punts]

OPCIÓ A

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

EL FUTUR D'UNA INDÚSTRIA TRADICIONAL

La indústria tèxtil —en especial els fabricants de roba— experimentarà una autèntica commoció a partir de l'1 de gener amb la plena liberalització comercial i la desaparició del sistema de quotes a la importació que han funcionat durant més de 40 anys. Per reduir l'impacte d'aquestes mesures, el Ministeri d'Indústria ha elaborat una sèrie de propostes entre les quals hi ha deslocalitzar les tasques de producció amb menys valor afegit, com és tota la mà d'obra, que es poden realitzar en països tercers amb costos laborals considerablement més baixos. «S'ha de deixar enrere el sentit pejoratiu de la deslocalització del procés de producció», afirma el secretari d'Estat de Comerç, Pedro Mejía.

Contràriament, Indústria pretén preservar a Espanya els processos de disseny, innovació, comercialització, marca i en general tot el valor afegit de la producció. Per aconseguir-ho s'ha previst articular dos plans. El primer intenta incrementar les exportacions del sector, per a la qual cosa preveu ajudes de 14 milions d'euros anuals durant els pròxims tres anys. El segon intenta fomentar la innovació, per a la qual cosa es compta amb ajuts de set milions d'euros en els pròxims tres anys.

M. DÍAZ-VARELA, *La Vanguardia*, 6 de desembre del 2004

1. Resumiu les idees principals del text. [1 punt]
2. Expliqueu el concepte de deslocalització. Definiu que s'entén per nous països industrialitzats o NPI i indiqueu quines són les seves característiques. [1,5 punts]
3. Indiqueu quines són les principals àrees industrials al món, expliqueu quines són les tendències actuals en la localització i l'organització de la producció industrial, i analitzeu les causes, les conseqüències i els factors que hi tenen incidència. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Observeu la taula següent i responeu a les qüestions.

LES 10 CIUTATS MÉS POBLADES DEL MÓN

	1950	Població en milions	1980	Població en milions	2010	Població en milions
1	Nova York	12,3	Tòquio	21,9	Tòquio	28,7
2	Londres	8,7	Nova York	15,6	Bombai	27,4
3	Tòquio	6,9	Ciutat de Mèxic	13,9	Lagos	24,4
4	París	5,4	Sao Paulo	12,1	Xangai	23,4
5	Moscou	5,3	Xangai	11,7	Ciutat de Mèxic	21,7
6	Xangai	5,3	Osaka	10,0	Sao Paulo	21,2
7	Essen (Alemanya)	5,0	Buenos Aires	9,9	Djakarta	20,8
8	Buenos Aires	4,9	Los Angeles	9,5	Karachi	20,6
9	Chicago	4,4	Calcuta	9,0	Pequín	19,4
10	Calcuta	4,1	París	8,7	Dhaka (Bangla Desh)	19,0

Font: ONU, 1998

1. Descriviu la informació que proporciona la taula i indiqueu quina és l'evolució de la presència de ciutats europees, africanes i asiàtiques al llarg dels anys. [1 punt]
2. Enumereu les causes principals que expliquen l'evolució reflectida per les dades de la taula. [1,5 punts]
3. Expliqueu les característiques més rellevants de les principals zones urbanes que es poden distingir en la majoria de ciutats fent especial èmfasi en les funcions que s'hi desenvolupen. [2,5 punts]

OPCIÓ B

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Els problemes que actualment pateix el medi ambient són força coneguts i sovint algun d'ells és notícia. Es pot posar com a exemple la pèrdua de la biodiversitat. El bosc tropical compleix funcions molt importants, entre les quals la d'acollir milers d'espècies animals i vegetals, regular el clima a causa de l'evaporació que produeix i fixar importants quantitats de diòxid de carboni atmosfèric. Malgrat tot això, actualment l'extensió del bosc tropical s'ha reduït gairebé a la meitat.

Les conseqüències que es deriven d'aquesta destrucció suposen danys molt importants però, sobretot, de gran transcendència per a les generacions futures, que no podran disposar dels valuosos recursos que ofereix la biodiversitat. [...] Aquest exemple ens hauria de fer reflexionar sobre la necessitat de fixar uns límits a qualsevol activitat humana i sobre els efectes irreversibles que es poden produir quan s'ignoren aquests límits.

L'experiència ens demostra que existeixen greus problemes ambientals al planeta i que es tracta de problemes globals, que afecten tota la humanitat i tots els àmbits de la nostra vida, tant el del treball com el de l'oci. Però el futur encara no està escrit i hi ha possibilitats de millora. En definitiva, del model de desenvolupament econòmic i social que s'apliqui en el present dependrà la realitat del futur.

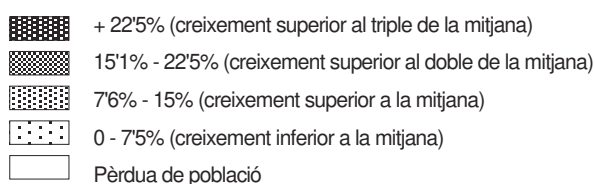
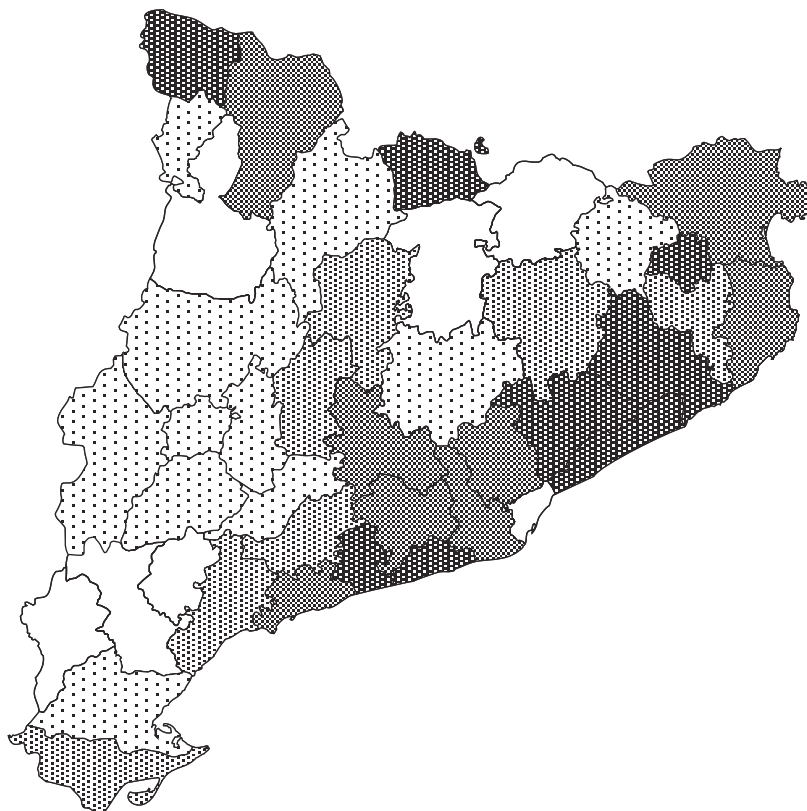
F. VELÁZQUEZ de CASTRO, *Hacia el desarrollo sostenible*,
Fundación Mounier, 2001

1. Resumiu les idees principals del text. [1 punt]
2. Definiu el concepte de desenvolupament sostenible. Enumereu quatre exemples d'activitats econòmiques i algun dels problemes ambientals que pot arribar a provocar la mala gestió de cada una d'elles. [1,5 punts]
3. Expliqueu les principals causes i conseqüències dels impactes ambientals següents: la contaminació atmosfèrica i el retrocés dels boscos tropicals. Heu de citar dos exemples de països o regions afectats per cada un dels problemes esmentats. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

MAPA D'AUGMENT DE POBLACIÓ DE CATALUNYA, 1991-2002

1. Identifiqueu les grans àrees geogràfiques en què podem dividir Catalunya segons l'evolució de la seva població i assenyalau les característiques bàsiques de cada una d'elles. [1 punt]
2. Observeu les comarques que han tingut un màxim augment de població i les que n'han perdut i indiqueu les causes que han provocat aquestes variacions. [1,5 punts]
3. Exposeu les característiques actuals de la dinàmica i l'estructura de població de Catalunya i les causes demogràfiques que en els darrers 20 o 25 anys han portat a la situació actual. [2,5 punts]